

38 e Nieuwsbrief oktober 2020

Werkgroep Hospitaleren

De WHR benadrukt nogmaals dat zij in principe alleen bereikbaar is op onderstaand email adres. Gebruik dus niet de privé emailadressen. Dit voorkomt verwarring en belasting voor de privé adressen., Soms wordt de vraag dan pas in een later stadium beantwoord. Alle werkgroep leden hebben toegang tot dit mailadres, zodat er direct gehandeld kan worden.

*Wanneer u de nieuwsbrief van de WHR
niet langer wenst te ontvangen of bij wijziging
van uw (e-mail)adresgegevens)
dit graag doorgeven aan de WHR:
wg.roncesvalles@santiago.nl*

Laatste Nieuws uit Roncesvalles en van de WHR

Nieuwe Website

Nadat door diverse Webmasters hard is gewerkt aan een nieuwe website van Het Nederlands Genootschap van Sint Jacob, is deze website in de lucht.

<https://www.santiago.nl>

Informatie over het Hospitaleren in Roncesvalles is ietwat lastig te vinden, maar door linksboven te klikken op "Over ons" en daarna op "Werkgroepen" verschijnt meteen rechts "Hospitaleren in Roncesvalles". Hier vind je de informatie en ook de nieuwsbrieven en de Libro de Oros. Om rechtstreeks op onze site te komen kun je deze doorverwijzing gebruiken.

<https://www.santiago.nl/werkgroepen/werkgroep-hospitaleren-roncesvalles/>

De werkgroep wil eenieder bedanken die hieraan heeft meegewerkt. Met name Hospitalero Willem Burggraaf die voor een aantal foto's gezorgd heeft.

Aan-Af melden

Nogmaals een dringend beroep op de Hospitaleros. De WHR heeft een lijst met veel namen van Hospitaleros, die zich de laatste jaren niet meer gemeld hebben. Op de nieuwe website kunt u zich afmelden voor het Hospitaleren .

Voor het niet meer ontvangen van de Nieuwsbrief kunt u dat doen via
wg.roncesvalles@santiago.nl

Artikel in de Jacobsstaf 127. (2020) Bladzijde 34 en 35.

In deze Jacobsstaf staat een artikel over de overwegingen om de Hospitaleros al in een vroeg stadium te adviseren niet meer naar Spanje af te reizen. Onze voorzitter, Henk Trimbach, verwoordt in dit artikel de beslispen, lastige en ook mooie momenten van de Werkgroep Hospitaleren.

Peter Stoks

De herberg

Ook nu weer wint het virus

Vrijwilligers vertrekken uit Roncesvalles

Een gevecht tegen het opdringende virus vindt niet alleen in de medische wereld plaats maar ook binnen tal van organisaties, zoals binnen de werkgroep Hospitaleren in Roncesvalles. In dit historische klooster is een van de bekendste herbergen van de camino gevestigd, per jaar overnachten er meer dan veertigduizend pelgrims. Eerder dit jaar heeft de werkgroep vanwege de coronacrisis al moeten besluiten te stoppen met het hospitaleren in Roncesvalles. Een interview met Henk Trimbach, sinds een klein jaar voorzitter van de werkgroep.

'De hele planning voor het jaar 2020 die door onze planner Hans Perik was gemaakt, viel in het water. De ruim 130 hospitalero's die zich hadden aangemeld waren erg teleurgesteld omdat zij niet naar Spanje mochten afreizen en geen essentiële rol konden spelen in het opvangen van pelgrims. Na de sluiting in maart hebben we wel contact onderhouden met alle hospitalero's en hen zeer regelmatig

op de hoogte gebracht van alle ontwikkelingen en de besluitvorming daarover.

Onze werkgroep heeft sinds januari van dit jaar twee nieuwe leden: Janine Verhaaf die het secretariaat voor haar rekening neemt en Peter Stoks die de pr en communicatie verzorgt. Zowel hun talenten, als die van de al langer zittende werkgroepleden – Noortje Spekman, Toine van Moorsel en Hans Perik – hebben we goed kunnen gebruiken om snel en adequaat te kunnen reageren op veel zaken die in korte tijd op ons afkwamen. Ook de bestuurlijke ervaring van Peter Hesseling – voorzitter van het genootschap en trouwe gast bij onze werkbijeenkomsten – was zeer welkom.'

Wat was voor jou het moeilijkste beslismoment?

'Eigenlijk waren dat er twee: de sluiting van de *albergue* in maart en het negatieve reisadvies voor Navarra van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken half augustus. We hebben altijd naar de veiligheid van onze hospitalero's gekeken. Zij mochten niet besmet raken tijdens hun werk in Roncesvalles. We hebben daar echt alles aan gedaan. Een aantal leden van de werkgroep, onder wie ikzelf, zijn begin juli naar Roncesvalles gegaan om samen met de vaste medewerkers van het klooster alle door hen genomen veiligheidsmaatregelen te checken en waar nodig aan te passen. Toen gingen we opnieuw hospitalero's werven. Ondanks alles was het animo om te gaan hospitaleren nog steeds groot. Maar naarmate de tijd verstreek, het aantal besmettingen weer toenam en meer Spaanse regio's oranje werden, zegden ook weer ingeplande hospitalero's af. Dat hebben we uiteraard vol begrip gerespecteerd, maar het zorgde wel voor hoofdbrekens. Wie wil nog en is de situatie wel veilig genoeg? Die laatste vraag was, zoals gezegd, steeds de

Jos Spekman, Noortje
Spekman, Marisol
Goikoa Ibarren, Mieke
Trimbach, Henk
Trimbach.
Foto: Maribel

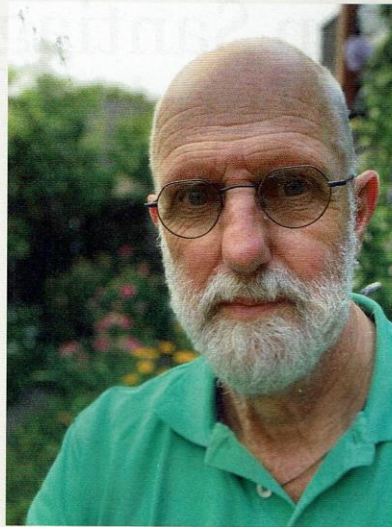

belangrijkste bij onze besluitvorming. Wij keken dan niet alleen naar de Spaanse situatie, maar ook naar die in België en Frankrijk waar onze hospitalero's doorheen moeten reizen. En toen kwam het tweede moeilijke beslismoment. Via korte lijntjes met het RIVM, de Spaanse en Nederlandse ambassades en niet te vergeten onze directe bronnen in Spanje, kregen we een goed beeld van de ontwikkelingen rond het virus in Spanje.

Altijd hebben we gezegd dat zodra Buitenlandse Zaken de regio Navarra oranje kleurt, het meteen over en uit is met hospitaleren. Maar door onze rechtstreekse lijntjes zagen wij dat het virus sneller ging dan de besluitvorming binnen het ministerie. In de werkgroep hebben we gewikt en gewogen en is er stevig gediscussieerd. Uiteindelijk hebben we met gemengde gevoelens besloten niet te wachten op een 'oranje-advies' van Buitenlandse Zaken, maar zo snel mogelijk de hospitalero's te adviseren niet meer naar Spanje af te reizen. Uiteraard was dit slechts een dringend advies, omdat wij als werkgroep niet iets af kunnen dwingen of verbieden. Dat zit niet in onze ziel en evenmin in die van het genootschap. Maar zo'n besluit doet pijn, wetende dat het veel impact heeft op zowel de hospitalero's, de medewerkers van de albergue en op de pelgrims die wij die wij niet langer van dienst kunnen zijn. Maar nogmaals: de gezondheid van de hospitalero's staat voorop en dat vinden onze vrienden in Roncesvalles ook.'

Wat was het mooiste moment gedurende deze periode?

'Dat zijn verschillende momenten geweest. De samenwerking met de mensen daar: de prior Don Bibiano en de andere paters, Edurne op de administratie en Marisol, Pablo, Paula, Maribel en Yolanda die in en om de albergue actief zijn. Zij geven ons hun vertrouwen. Ze zien dat wij er alles aan doen om ook in deze lastige periode toch nog zo veel mogelijk te kunnen betekenen voor de pelgrims die elke dag daar aankomen. De loyaliteit onder onze hospitalero's en hun creativiteit om daar – onder lastige omstandigheden – toch

Henk Trimbach.
Foto: Henk Trimbach

te werken is groot. En dan moet ik ook zeker niet vergeten te zeggen dat ik apetrots ben op onze keihard werkende werkgroep, die in een hectische periode in staat is moeilijke besluiten te nemen. Trots, supertrots!

'De loyaliteit onder onze hospitalero's en hun creativiteit om daar te werken is groot'

Waar maak jij je het meeste zorgen over?

'Ik maak mij zorgen – maar daarin ben ik zeker niet de enige – hoe het verder met dit virus gaat. Kunnen we volgend jaar er weer volop tegenaan of dwarsboomt dit virus ons dan nog steeds? Ik hoop van harte dat er snel een vaccin wordt ontwikkeld waarmee wij dit virus de kop in kunnen drukken. Ik hoop dat we begin volgend jaar met een mooi verhaal kunnen komen, dat het in Roncesvalles weer veilig genoeg is om het hele jaar ongestoord te kunnen hospitaleren en weer vele pelgrims daar van dienst te kunnen zijn. Volgend jaar weer volop aan het werk in Roncesvalles. Ik hoop het van harte, ik vertrouw erop, ik geloof erin!'

In Jacobsstaf 126 schreven we over de sluiting van de herberg aan het begin van de coronacrisis.

Sluiting van de herberg in Roncesvalles.

De herberg stond de laatste maanden op een kiertje open om toch nog een enkele pelgrim onderdak te kunnen verschaffen. De opvang en het schoonmaken van de Herberg werd door de medewerkers van de herberg zelf ter hand genomen. Ook Don Bibiano, van het Colegiata, heeft daarin een actieve rol gespeeld.

Maar nu is besloten – mede door een verordening van het bestuur van de provincie Navarra- om de herberg met ingang van **21 oktober** definitief te sluiten. Deze gaat dicht totdat er weer door datzelfde bestuur groen licht wordt gegeven. Vermoedelijk pas in maart 2021.

Sluiting van het pelgrimsbureau in Saint-Jean-Pied-de-Port.

Ook deze is vanaf zondag **25 oktober** gesloten en zal ook vermoedelijk pas in Maart 2021 opengaan. Vanuit dit bureau is aangegeven dat daarmee de hele Camino op slot zit. Vrijwel alle Refugios richting Santiago zijn gesloten.

23 oktober 2020

Op de website van het Spaanse Genootschap van vrienden van de Camino is vandaag een artikel over Roncesvalles geplaatst:

Roncesvalles stopt met het bedienen van de pelgrims op de Camino de Santiago

Gezien de nieuwe maatregelen om het gebied af te zetten in Navarra, heeft de Albergue Orreago-Roncesvalles zijn deuren moeten sluiten vanwege de onmogelijkheid om een goede service te bieden aan de pelgrims die de Camino de Santiago doen.

Nu de drie horecagelegenheden zijn gesloten op een van de meest karakteristieke plaatsen in de Gemeenschap, lijkt het niet erg samenhangend om de deuren voor accommodatie open te houden. 'Waarom hebben we een plek als ze later niet kunnen eten of koffie kunnen drinken? Bovendien zijn de meeste pelgrims die langskomen Fransen, Duitsers.

Als we opengaan, moedigen we ze aan om te komen en het blijkt dat ze niet hoeven te komen, dus tot onze spijt was de optie om te sluiten ", bekent Marisol Goikoa, hoofd van het pelgrimsherberg Roncesvalles.

In de afgelopen weken is de frequentie van wandelaars 20-30 per dag, voornamelijk uit de Franse staat. En sinds 11 oktober jl. hadden we al besloten de Albergue te sluiten en voorlopig aanwezig te zijn, tenminste tot de opening van de winteropvang op 1 november, in de kamers van bar-restaurant La Posada. Met de sluiting van de horeca was het voor hen echter moeilijk om de winteropvang open te houden met slechts 14 bedden.

De sluiting van Navarra heeft de Camino de Santiago volledig beïnvloed, want als een pelgrim deze in Saint Jean Pied de Port zou willen starten, zouden ze een alternatief moeten vinden om de 200 kilometer aan Navarrese weg te vermijden. "De waarheid is dat het heel triest is. Vanmiddag (gisteren) liepen er mensen en worden veel Fransen op straat gezien, maar we waarschuwen nu al op Facebook en WhatsApp zodat ze niet komen en krijgen ze ook in Saint Jean Pied de Port een melding. Hopelijk kunnen we snel openen, maar ik zie het moeilijk ", zegt Marisol Goikoa.

Reacties vanuit Roncesvalles in de afgelopen weken.

Gisteren, enkele minuten na het versturen van onze groet aan de vrienden in Roncesvalles al een reactie van Marisol gekregen en vanmorgen van Eburne en Don Bibiano

12 oktober

Goede avond Henk !!!

Er is besloten om de grote herberg te sluiten omdat er weinig pelgrims waren en ze dus kunnen slapen in La Posada, dat niet veel toeristen heeft.

Vanaf 1 november, wanneer La Posada sluit, slapen de pelgrims weer in de winterherberg, de Dependencia.

Voor de rest alles goed, heel rustig. In dit gebied van Navarra komt niet veel Covid voor, wel in het zuiden van de regio.

Een enorme knuffel voor iedereen, en we hopen dat we volgend jaar op jullie allemaal kunnen rekenen !!!!

Sterkte allemaal !!!

Dankjeweeeeeeeel 😊 😊 😊

Marisol Goikoa

13 oktober

Goedemorgen Henk,

Allereerst zijn we blij dat jullie allemaal in goede gezondheid verkeren, wat het belangrijkste is, godzijdank zijn wij ook allemaal gezond.

Dit is in alle opzichten een zeer gecompliceerd jaar, en door de afwezigheid van hospitaleros hebben we veel gemist, het werk dat je doet is onbetaalbaar.

We hopen dat het beetje bij beetje beter gaat en volgend jaar kunnen we weer allemaal samenwerken.

Je weet dat we tot jullie beschikking staan.

Wees voorzichtig en vele groeten aan iedereen.

Een knuffel,

Eduarne

13 oktober

Groet, Henk

Dit is een bijzonder jaar, Henk, maar met nieuwe ervaringen... slapen in de herberg, vroeg opstaan en muziek afspelen voor de pelgrims, 's ochtends afscheid nemen van hen... iets wat ik nog nooit had gedaan +.

Ik ben blij dat het goed met je gaat. We hopen dat we elkaar in 2021 weer kunnen zien.

Een dikke knuffel en een herinnering aan de Maagd van Roncesvalles

Bibiano

Sinds het vertrek van de Hospitaleros op 21 augustus j.l. werd het werk door de medewerkers in Roncesvalles zelf gedaan

Don Bibiano was van 22.00 uur 's avonds tot 8.00 in de ochtend in de herberg. Hij sliep in de Jefe kamer en zette 's morgens Gregoriaanse muziek aan .

Marisol deed soms de was voor de pelgrims.

Maribel en haar collega maakten alles schoon, Juan Pe en Paula vielen in bij de Mostrador. Gemiddeld waren er 30 pelgrims sinds eind augustus . Eind september waren dat er ongeveer 14 per dag. Het liep dus erg terug. Daarom werd er op 12 oktober al besloten om de grote herberg te sluiten en de pelgrims op te vangen in La Posada. Op 21 oktober viel echter het besluit dat alle herbergen gesloten moeten worden.

Overige berichten

Bedankje

Als dank voor het vele werk dat de werkgroep de afgelopen maanden heeft verricht werden zij op de laatste vergadering 22 september jl. in Utrecht verrast door een taart van het Nederlands Genootschap, die overhandigd werd door de voorzitter Peter Hesseling.

Bijeenkomst op 6 februari 2021 voor de nieuwkomers en de Jefes.

Deze datum staat nog steeds genoteerd voor onze bijeenkomst in Holten. Mochten er berichten komen dat door de Covid-19 Corona deze bijeenkomst moet worden afgeblazen, dan zullen wij dit bijtijds melden.

Facebook

Don Bibiano vermeldt dat er in Roncesvalles een priester bijkomt. Zijn Naam is Tomas Mi.

Handboek

Handboek wordt aangepast en ingekort .

De bijlagen met instructies komen allemaal op de laptop te staan onder de knop **WAT ZOEK JE.**

Hospitaleren 2021

De Inschrijving voor het Hospitaleren in 2021 loopt voorspoedig. Nu maar hopen of wij daadwerkelijk half maart kunnen beginnen.

Pays Basque

Le chemin de Compostel

REPORTAGE Roncevaux, en Navarre, est un point névralgique du « Camino français » (« Le Chemin français ») depuis mille ans. Mais l'épidémie de Covid-19 a tout bouleversé. Dans ce petit hameau niché au pied du col d'Ibañeta, les pèlerins sont attendus comme le messie

Pantika Delobel
p.delobel@sudouest.fr

Lorsque la porte du centre d'accueil des pèlerins de Roncevaux s'entrebâille, et qu'un sac à dos apparaît dans l'embrasure, Marisol Galkoa est presque surprise. La responsable du bureau, qui fait aussi auberge, va et vient dans les couloirs déserts du prieuré entre deux enregistrements de randonneurs. Ces temps-ci, il en arrive un toutes les 20 minutes. Loin de laoule cosmopolite qui se bouscule l'ordinaire au comptoir de Marisol. Cela fait vingt-et-un ans que je travaille là et je n'ai jamais vu ça, relève employée de la collégiale. D'habitude, à cette période de l'année, on est à bloc, ça n'arrête pas. Les chiffres parlent d'eux-mêmes. En septembre 2019, ce centre, situé au bout de l'étape Saint-Jean-Pied-de-Port - Roncevaux, accueillait entre 350 et 400 pèlerins par jour. Mardi dernier, ils étaient justes une quarantaine. A fine plus le week-end d'avant. Le instar est le même tout au long u chemin de Saint-Jacques de Compostelle : depuis le début de pandémie de coronavirus, le mbre de marcheurs a fondu mmme neige au soleil des Barde- is. Ils seraient cinq fois moins e les années précédentes à être

arrivés au bout du sentier : 10 000 en juillet dernier (dont plus de 80 % d'Espagnols) contre 53 300 à la même période l'an passé.

Néerlandais et Allemands

« Do you speak english ? » s'enquiert Marisol Galkoa auprès d'un japonais qui vient de faire irruption dans son bureau. En ce moment, nous voyons passer quelques Néerlandais, des Allemands, mais très peu de Canadiens, et presque aucun Asiatique », commente-t-elle. L'athlète, silhouette de marathonien, précise qu'il vit à Paris. « Si vous croisez d'autres japonais sur le chemin, ce sont forcément des gens qui vivent en Europe », sourit le quadragénaire.

Point névralgique sur le « Camino français » (« Le Chemin français ») depuis

« Si vous croisez d'autres japonais sur le chemin, ce sont forcément des gens qui vivent en Europe »

« Si vous croisez d'autres japonais sur le chemin, ce sont forcément des gens qui vivent en Europe »

« Si vous croisez d'autres japonais sur le chemin, ce sont forcément des gens qui vivent en Europe »

coup de la situation sanitaire et de si la frontière serait ouverte », indique Colette. Lors de leur dernière halte à Saint-Jean-Pied-de-Port, les six Françaises ont appris qu'elles devraient randonner masqué sur le nez, une fois passées côté espagnol. C'est un peu excessif », estime-t-elle. Cela aurait conforté leur idée de ne pas continuer vers Compostelle. Pour de nombreux Hexagonaux, Roncevaux marque le terminus.

Répertorié en zone rouge

« Un certain nombre de pays nous ont répertoriés en zone rouge, comme si le virus circulait aussi activement dans ce minuscule hameau de montagne qu'en ville, s'agisse Marisol Galkoa. Pourtant nous n'avons pas un seul cas ici. » Comme tous les gîtes d'étape (communaux, paroissiaux ou privés) situés sur la route de Compostelle, l'auberge de la collégiale de Roncevaux a dû s'adapter au nouveau protocole sanitaire. Le nombre de couchages a été revu à la baisse : de 180 à 80. Cuisine, bibliothèque et toutes autres parties communes sont interdites d'accès.

« Désinfecter sans cesse les pièces et faire respecter la distance d'1,50 m entre chaque personne, y compris la nuit... Tout cela est un énorme casse-tête pour les hébergements. D'ailleurs, la plupart n'ont pas rouvert », déplore la gérante du centre d'accueil. « Nous essayons de faire en sorte que les marcheurs trouvent un toit pour s'abriter tous les 20-25 km, mais ce n'est pas évident, poursuit-elle. Dans beaucoup d'établissements, ce sont des bénévoles, souvent d'un certain âge, qui accueillent les pèlerins et entretiennent les lieux. Aujourd'hui, ils ne veulent

plus venir car ils craignent pour leur santé. »

Marisol Galkoa raconte les efforts entrepris, à partir des années 90, pour promouvoir le renouveau du chemin. Avant que l'Association des amis de Saint-Jacques créée à Paris et son homologue d'Estella en Navarre ne s'activent dans ce sens, seuls de petits groupes épars transitaient par Roncevaux.

« Nous sommes passés de 50 pèlerins par an à 50 pèlerins par jour », résume l'aubergiste navarroise. « Il y a quelques jours, je me suis rendue à Puente la Reina, au sud-ouest de Pampelune, sur le chemin de Compostelle. A midi, j'y ai croisé deux pèlerins ! Quand on pense aux efforts qui ont été faits pour que ce chemin soit bénéfique pour tout le monde... j'ai envie de pleurer », souffle Marisol.

le quasi-désert

En septembre 2019, ce centre, situé au bout de l'étape Saint-Jean-Pied-de-Port - Roncevaux, accueillait entre 350 et 400 pèlerins par jour. Mardi dernier, ils étaient tout juste une quarantaine

Pour de nombreux Hexagonaux, Roncevaux marque la fin du chemin. Pourtant depuis ce lieu, il reste encore 790 km avant d'arriver à Saint-Jacques-de-Compostelle, en Galice. PHOTO JEAN-LOUIS CHOPIN

« Cela fait vingt-un ans que je travaille là et je n'ai jamais vu ça », assure Marisol Golkoa

Les machines à laver sont interdites aux pèlerins mais Marisol Golkoa se charge de laver le linge des clients de l'auberge

L'auberge de la collégiale de Roncevaux a dû s'adapter au protocole sanitaire. Les pèlerins doivent porter le masque...

... et le gel hydroalcoolique est mis à disposition à l'entrée